

Merenkululaitos

TIEDOTUSLEHTI NRO 8/5.6.2000

ALUSJÄTELAIN JA -ASETUKSEN MUUTOKSIA

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (alusjätelaki 300/1979) on muutettu 24.6.1999 annetulla lailla 433/2000 sekä 26.5.2000 annetulla lailla 489/2000.

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua asetusta (alusjäteasetus 635/1993) on muutettu 17.5.2000 annetulla valtioneuvoston asetuksella 435/2000. Lait ja asetukset tulevat voimaan 1.7.2000.

Alusjätelakiin ja -asetukseen on muun muassa lisätty alusjätteiden jättöpakkoa, alusjätteistä ilmoittamista ja alusjätemaksujen perimistä koskevia uusia säännöksiä.

Alusjäteasetuksen 3 §:ää on muutettu siten, että käsiteltyä, alle 15 ppm öljyä sisältävää pilssivettä saa päästää Suomen aluevesillä veteen, kun alus on vähintään neljän meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta.

Oheisena on yhteenveto alusjätteiden maihin toimittamista koskevasta alusjätelain ja -asetuksen säännöksistä (liite 1), merenkululaitoksen vahvistama alusjäteilmoituksen kaava (liite 2), lomake, jolla haetaan poikkeusta alusjätteiden jättöpakosta ja ilmoitusvelvollisuudesta (liite 3), myönnettyjä poikkeuksia koskevan todistuksen kaava (liite 4) sekä alusjäteasetus muutettuna asetuksella 435/2000 (liite 5).

Toimistopäällikkö

Tuomo Karppinen

Merenkulunylitarkastaja

Jorma Kämäräinen

Asiaa koskevat tiedustelut:

Tekninen toimisto

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehden:

14/26.7.1993

Dnro 9/00/2000
ISSN 1455-9048

ALUSJÄTTEIDEN MAIHIN TOIMITTAMISTA KOSKEVAT ALUSJÄTELAIN JA -ASETUKSEN UUDET SÄÄNNÖKSET

1. Alusjätteiden jättöpakko

Alusjätelain 27 a §:n ja alusjäteasetuksen 26 c §:n mukaan suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren alueella olevaan satamaan, ja ulkomaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanotto-laitteisiin kaikki aluksesta peräisin olevat jätteensä ja lastijätteensä, joita ei Marpol 73/78 -yleissopimuksen tai Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (Helsingin sopimus, SopS 2/2000) mukaan saa päästää Itämeren alueella mereen. Aluksen jäteastioissa tai -säiliöissä olevia vähäisiä jätemääriä ei kuitenkaan tarvitse jättää jätteiden vastaanottolaitteisiin.

Alusjätteiden jättöpakko koskee siten muun muassa seuraavia jätelajeja, joita ei saa päästää mereen:

- Aluksen konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet
- Pilssivesi, jos aluksella ei ole pilssiveden separointilaitteistoa tai jos alus liikennöi yksinomaan alueella, jolla separointilaitteistoa ei saa käyttää
- Lastitiloista peräisin olevat öljyiset jätteet
- Kemikaalisäiliöalusten lastijätteet, jotka on luokiteltu A- tai B-luokkiin
- Kiinteät jätteet ruoantähteitä lukuun ottamatta.

Alusjätteiden jättöpakko ei koske muun muassa seuraavia jätelajeja:

- Pilssiveden säilytystankissa oleva pilssivesi, jos aluksella on pilssiveden separointilaitteisto
- Kemikaalisäiliöalusten lastijätteet, jotka on luokiteltu C- tai D-luokkiin
- Käymäläjätevesi
- Ruoantähteet.

Aluksen konehuoneesta peräisin olevien öljyisten jätteiden osalta "vähäinen jätemäärä", jota ei tarvitse jättää jätteiden vastaanottolaitteisiin, voidaan tulkita suuremmaksi seuraavista: 25 % aluksen jäteöljytankkien kokonaistilavuudesta tai 5 m³. Jos aluksen jäteöljytankkien kokonaistilavuus on alle 5 m³, voidaan tankit tyhjentää vasta kun ne ovat lähes täysiä. Aluksella tulee kuitenkin aina olla riittävästi varastotilaa seuraavan matkan aikana kertyvälle jätteelle.

Alusjäteasetuksen 26 c §:n mukaan alus voi olla jättämättä jätteitä mainitun pykälän 1 momentissa säädetyllä tavalla, jos tästä aiheutuisi aluksesta riippumattomasta syystä alukselle tarpeetonta viivytystä edellyttäen, että aluksella on riittävät erilliset varastotilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle, aluksesta peräisin olevalle jätteelle.

2. Alusjätteistä ilmoittaminen

Alusjäteasetuksen 26 d §:n mukaan Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen on annettava tulosatamaan aluksesta peräisin olevia jätteitä ja lastijätteitä koskeva ilmoitus merenkulkulaitoksen vahvistaman kaavan mukaisesti. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulosatama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista,

on ilmoitus annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä. Säännös koskee kaikkia kemikaalisäiliöaluksia, öljysäiliöaluksia, joiden bruttovetoisuus on vähintään 150, sekä muita aluksia, joiden bruttovetoisuus on vähintään 400.

Merenkulkulaitos on 31.5.2000 vahvistanut aluksesta peräisin olevia jätteitä ja lastijätteitä koskevan ilmoituksen kaavan (liite 2).

3. Alusjätemaksu

Alusjätelain 16 §:n mukaan aluksista peräisin olevien öljypitoisten jätteiden vastaanottamisesta peritään maksu jokaiselta satamassa käyvältä alukselta (ns. "ei erityismaksua" -järjestelmä) riippumatta siitä, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei. Maksu voi sisältyä aluksilta perittävään satamamaksuun, jolloin alusjätemaksun osuus satamamaksusta tulee ilmoittaa. Maksu voidaan porrastaa alustyyppin ja aluksen kokoluokan mukaan, mutta sen suuruus ei saa riippua siitä, kuinka paljon jätettä alus jättää satamaan. Maksusta voidaan myöntää alennusta, jos aluksella käytetään laitteita, menetelmiä tai sellaista hyvälaatuista polttoainetta, joiden ansiosta aluksen maihin jättämän öljyisen jätteen määrä on tavallista vähäisempi.

Satama voi antaa alennusta maksusta esimerkiksi, jos alus käyttää korkealaatuista polttoainetta tai aluksella on jätteenpolttolaitos.

4. Poikkeukset

Alusjätelain 3 ja 27 a §:n sekä alusjäteasetuksen 26 c ja 26 d §:n mukaan merenkulkulaitos myöntää aluksesta peräisin olevien jätteiden ja lastijätteiden jättopakkoa ja ilmoitusvelvollisuutta koskevia poikkeuksia aluksille, jotka ovat säännöllisessä liikenteessä ja joilla on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoalan yrityksen tai sataman kanssa.

Poikkeuksia haetaan merenkulkulaitoksen merenkulkuosastolta. Hakemus voidaan tehdä merenkulkulaitoksen laatimalla lomakkeella (liite 3) tai vapaamuotoisesti, jolloin hakemuksessa on kuitenkin esitettävä samat tiedot kuin lomakkeessa. Hakemukseen on liitettävä kopio jätehuoltosopimuksesta tai jätehuoltoalan yrityksen tai sataman ilmoitus siitä, että yrityksellä tai satamalla on jätehuoltosopimus kyseisen aluksen tai varustamon kanssa.

Merenkulkulaitos antaa alukselle todistuksen myönnettyistä poikkeuksista (liite 4).

Merenkulkulaitoksen myöntämät poikkeukset ovat voimassa niissä suomalaisissa satamissa, joihin alus liikennöi säännöllisesti. Muihin Itämeren alueen satamiin liikennöiville aluksille poikkeuksia haetaan kyseisten maiden viranomaisilta.

Poikkeuksen saaneet alukset vapautuvat myös "ei erityismaksua" -järjestelmään liittyvistä alusjätemaksuista. Poikkeuksen saaneet alukset voivat tarvittaessa käyttää satamien tarjoamia jätteiden vastaanottopalveluja myös niissä satamissa, jotka on mainittu alukselle annettussa todistuksessa ja joissa aluksella ei ole jätehuoltosopimusta. Tällöin satama ei kuitenkaan ole velvollinen perimään alusjätemaksua "ei erityismaksua" -järjestelmän mukaisesti, vaan maksu voidaan periä jätetyn jättemäärän mukaan. Jos alus poikkeaa satamaan, jota ei ole merkitty alukselle annettuja poikkeuksia koskevaan todistukseen, sovelletaan alukseen "ei erityismaksua" -järjestelmän säännöksiä.

ALUSJÄTEILMOITUS

TIEDOT, JOTKA ON ILMOITETTAVA ENNEN ..... N SATAMAAN TULOJA

1. Aluksen nimi, radiokutsutunnus ja mahdollinen IMO-tunnusnumero:
2. Lippuvaltio:
3. Arvioitu saapumisaika (ETA):
4. Arvioitu lähtöaika (ETD):
5. Edellinen käyntisatama:
6. Seuraava käyntisatama:
7. Satama, jonne aluksella syntynyttä jätettä viimeksi jätettiin ja jättöpäivä:
8. Vastaanottolaitteisiin aluksesta jätetyn jätteen määrä: kaikki ☐ osa ☐ ei lainkaan ☐ *
9. Jätettävien ja/tai alukselle jäävien jätteiden ja lastijäämien laji, määrä sekä prosenttiosuus varastotilan enimmäiskapasiteetista:

Jos jätätte kaikki jätteet, täyttäkää toinen sarake.

Jos jätätte osan jätteistä tai ei lainkaan jätteitä, täyttäkää kaikki sarakkeet.

LAJI	TOIMITETTAVA JÄTE m ³	VARASTO- TILAN ENIMMÄIS- KAPASITEETTI m ³	ALUKSELLE JÄÄVÄN JÄTTEEN MÄÄRÄ m ³	SATAMA, JONNE ALUKSELLE JÄÄVÄ JÄTE TOIMITETAAN	ILMOITUKSEN TEON JA SEURAAVAN SATAMASSA KÄYNNIN VÄLILLÄ SYNTYVÄN JÄTTEEN ARVIOITU MÄÄRÄ m ³
1. Jäteöljyt					
Jäteöljy					
Pilssivesi					
Muu (mikä)					
2. Kiinteät jätteet					
Ruokajätteet					
Muovi					
Muu					
3. Lastiin liittyvät jätteet** (mitä)					
4. Lastijäämät** (mitä)					

Vakuutan, että edellä antamani tiedot ovat täsmälliset ja oikeat ja että aluksella on riittävät varastotilat kaikelle jätteelle, joka syntyy tämän ilmoituksen tekemisen ja seuraavan jätteenjätösatamassa käynnin välillä.

Päivämäärä ..... Kellonaika ..... Allekirjoitus.....

* Merkintä asianomaiseen ruutuun.

** Voivat olla arvioita.

(Merenkululaitoksen 31.5.2000 vahvistama alusjäteilmoituksen kaava)

HAKEMUS

poikkeuksen saamiseksi alusjätteiden jättöpakosta
ja alusjätteiden ilmoitusvelvollisuudesta

Aluksen omistajan tai edustajan nimi, osoite ja puhelinnumero			
Aluksen nimi	Numero- tai kirjaintunnus	IMO-numero	Kotisatama/lippuvaltio

Allekirjoittanut aluksen omistaja/edustaja hakee edellä mainitulle alukselle poikkeusta alusjätteiden jättöpakosta ja alusjätteiden ilmoitusvelvollisuudesta, joista säädetään aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain (300/1979) 27 a §:ssä sekä aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun asetuksen (635/1993) 26 c ja 26 d §:ssä.

Alus on säännöllisessä liikenteessä seuraavien satamien välillä: _____

Aluksella on sopimus jätehuoltoalan yrityksen tai sataman kanssa seuraavassa/seuraavissa satamissa: _____

Jätehuoltoalan yrityksen/yritysten tai sataman nimi, jonka kanssa jätehuoltosopimus on tehty: _____

- Liitteet:
- ☐ jätehuoltoalan yrityksen/sataman ilmoitus siitä, että yrityksellä/satamalla on jätehuoltosopimus ko. aluksen tai varustamon kanssa, tai
  - ☐ kopio jätehuoltosopimuksesta

Paikka ja päivämäärä	Aluksen omistajan tai edustajan allekirjoitus
----------------------	---

Todistus ☐ pyydetään toimittamaan postiennakolla ☐ haetaan Merenkulkulaitoksen kirjaamosta

**TODISTUS ALUSJÄTTEIDEN JÄTTÖPAKKOA JA ILMOITUSVELVOLLISUUTTA
KOSKEVISTA POIKKEUKSISTA SUOMALAISISSA SATAMISSA
INTYG ÖVER UNDANTAG FRÅN OBLIGATORISK AVLÄMNING AV OCH ANMÄLAN
OM FARTYGSAVFALL I FINSKA HAMNAR
CERTIFICATE ON EXEMPTIONS FROM WASTE MANAGEMENT REGULATIONS AT
THE PORTS OF FINLAND**

Aluksen nimi	Tunnuskirjaimet	IMO-numero	Lippuvaltio
Fartygets namn	Signalbokstäver	IMO-nummer	Flaggstat
Name of the vessel	Distinctive Number or Letters	IMO number	Flag State

on seuraavien satamien välisessä säännöllisessä liikenteessä
går i reguljär trafik mellan följande hamnar
is in regular service between the following ports: _____

ja on tehnyt sopimuksen jätteiden jättämisestä alla mainitussa satamassa
och har ingått ett avtal om avlämning av avfall i nedan nämnda hamn
and has made an agreement on delivery of ship-generated waste at the port of _____

ja on siten aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun asetuksen (alusjäteasetus 635/1993)
26 c §:n 4 momentin ja 26 d §:n 3 momentin nojalla vapautettu noudattamasta alusjätteiden jättöpakkoa ja
ilmoitusvelvollisuutta koskevia alusjäteasetuksen säännöksiä yllä mainituissa suomalaisissa satamissa. Aluksista
aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain (alusjätelaki 300/1979) 16 §:n nojalla alus vapautuu myös
alusjätemaksun maksamisesta yllä mainituissa satamissa.

och är således enligt 26 c § 4 mom. och 26 d § 3 mom. förordningen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad
av fartyg (fartygsavfallsförordningen 635/1993) befriat från iakttagandet av fartygsavfallsförordningens bestämmelser
om obligatorisk avlämning av och anmälan om fartygsavfall i ovan nämnda finska hamnar. Enligt 16 § lagen om
förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (fartygsavfallslagen 300/1979) befrias fartyget även från
betalning av fartygsavfallsavgift i ovan nämnda hamnar.

and is thus exempted, in accordance with section 26 c, paragraph 4, of the Decree on the Prevention of Pollution from
Ships (635/1993), from the requirements on mandatory delivery of waste and, in accordance with section 26 d, paragraph
3, of the Decree, on notification of waste at the Finnish ports given above. According to the Act on the Prevention of
Pollution from Ships (300/1979) the vessel is also to be exempted from paying the no-special-fee at the ports given
above.

Tämä todistus on voimassa toistaiseksi.
Detta intyg är i kraft tills vidare.
This certificate is valid until cancellation.

Paikka
Ort
Place _____

Aika
Datum
Date _____

Allekirjoitus
Underskrift
Signed _____

(Todistuksen antaneen viranomaisen leima
Den utfärdande myndighetens stämpel
Stamp of the issuing authority)

ASETUS
ALUKSISTA AIHEUTUVAN VESIEN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISESTÄ
(28.6.1993/635) MUUTETTUNA ASETUKSELLA (17.5.2000/435)

Liikenneministerin esittelystä säädetään aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (300/79) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmiä

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (300/79), jäljempänä alusjätelaki, ja tätä asetusta sovellettaessa tarkoitetaan:

- 1) *Marpol 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/83) ja tähän pöytäkirjaan myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 2) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät ja kelluvat alustat;
- 3) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliöalukset silloin kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;
- 4) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa vaarallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin kun ne kuljettavat vaarallista nestemäistä ainetta irtolastina;
- 5) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/82) mukaista bruttovetoisuutta; merenkulkuhallitus voi laivanisännän pyynnöstä sallia, että tätä asetusta sovellettaessa bruttovetoisuutena käytetään yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä tehdyn yleissopimuksen (SopS 18/55) mukaan määritettyä vetoisuutta 18 päivään heinäkuuta 1994, jos alus on rakennettu ennen vuoden 1985 loppua tai jos sen bruttovetoisuus on alle 400 rekisteritonnia;
- 6) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;
- 7) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kahden kotimaan sataman välillä; liikenne kotimaan satamasta toiseen Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta rinnastetaan kotimaan liikenteeseen samoin kuin liikenne Saimaan kanavan kautta Viipuriin;
- 8) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57° 44,8' P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset aluevedet; (17.5.2000/435)
- 9) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet mukaan luettuina;
- 10) *pysyvällä öljyllä* raakaöljyä, raskasta poltto- ja dieselöljyä, voiteluöljyä ja muita pysyvyydeltään näihin verrattavia öljytuotteita sekä öljyjätteitä;
- 11) *öljypitoisella seoksella* seosta, joka sisältää öljyä;
- 12) *vaarallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka veteen joutuessaan ravintoketjuun kasautumalla tai myrkyllisyytensä vuoksi aiheuttaa vahinkoa meren elämälle tai ihmisen terveydelle, aiheuttaa sakkaa meren pohjalle kuluttaen runsaasti happea tai aiheuttaa makuvirheitä merestä saatavaan ravintoon taikka pysyvyytensä ja häiritsevien ominaisuuksiensa vuoksi oleellisesti vähentää veden tai rantojen virkistyskäyttöarvoa;

13) *nestemäisellä aineella* nestettä, jonka höyrypaine 37,8°C:n lämpötilassa on enintään 2,8 bar (absoluuttinen paine);

14) *käymäläjätevedellä* käymälöistä, pisaareista ja WC-lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä, lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä, tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä, sekä muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

15) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa; (17.5.2000/435)

16) *kiinteällä jätteellä* sellaista ruoka- ja kotitalousjätettä ja muuta vastaavaa jätettä, tuoreita kaloja ja niiden osia lukuun ottamatta, jota syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin hävitettävä; (17.5.2000/435)

17) *vahingollisella aineella* öljyä, vaarallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos vahingolliseen aineeseen on sekoitettu muuta ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta vahingollisena aineena; (17.5.2000/435)

18) *aluksesta peräisin olevalla jätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvaa jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet, kiinteät jätteet niin kuin ne on määritelty Marpol 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä ja lastin kuljetuksesta aiheutuvat jätteet, mukaan lukien lastattaessa tai lastia purettaessa alukselle jääneet lastijätteet, säilytyspuut, tukipuut, kuormalavat, sidos- ja pakkausmateriaalit, vaneri, paperi, pahvi, teräslanka ja teräsvanteet; (17.5.2000/435) ja

19) *lastijätteellä* aluksen lastiruumissa olevaa lastijäännettä, joka on tarpeen poistaa alukselta lastin purkamisen päätyttyä. (17.5.2000/435)

2 §

Soveltaminen

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin aluksiin, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tätä asetusta ei sovelleta puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksiin, ellei niitä käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia tai lastia.

2 luku

Öljy

3 § (17.5.2000/435)

Öljyn päästökielto

Alusjätelain 10 §:n 1 momentin kielto päästää öljypitoista seosta aluksesta veteen ei Suomen aluevesillä koske Marpol 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä esitetyllä tavalla käsitellyn pilssiveden päästämistä veteen, kun alus on vähintään neljän meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta.

Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen veteen suomalaisesta aluksesta on kielletty myös Suomen vesialueen ulkopuolella Marpol 73/78 -yleissopimuksessa määrätyin poikkeuksin.

4 §

Öljypäästöjen ehkäisy

Suomalaisessa öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, ja muussa suomalaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400,

öljypäästöjen ehkäisyn varmistamiseen tarvittavien laitteiden, rakenteiden ja järjestelyjen tulee olla Marpol 73/78 -yleissopimuksen vaatimusten mukaiset.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa suomalaisissa aluksissa on merenkulkuhallituksen hyväksymällä tavalla varmistettava, että aluksen pohjalle valunutta öljyä ei tyhjennetä alusjätelain ja tämän asetuksen vastaisesti.

Öljyn kuljettaminen suomalaisen aluksen yhteentörmäyslaipion keulanpuoleisissa säiliöissä on kielletty.

5 §

Kemikaalien lisääminen öljyyn

Missään 3 §:ssä tarkoitettussa päästössä ei saa olla sellaisia kemikaaleja tai muita aineita, jotka on lisätty alusjätelain ja tämän asetuksen säännösten sekä niiden nojalla annettujen määräysten mukaisten päästörajoitusten kiertämiseksi.

6 §

Aluksen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalta

Suomalaisella öljysäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, ja muulla suomalaisella aluksella, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400, tulee olla merenkulkuhallituksen määräysten mukainen valmiussuunnitelma öljyvahingon varalta.

7 §

Öljyn kuljettaminen kotimaan liikenteessä sekä sisävesialueella

Sisävesialueella ei saa kuljettaa raskasta polttoöljyä öljysäiliöaluksen lastisäiliöissä.

Sisävesialueella liikennöivässä öljysäiliöaluksessa ei saa kuljettaa mitään öljyä aluksen pohjaan tai ulkolaitaan rajoittuvissa lastisäiliöissä.

Öljysäiliöaluksessa tulee olla öljypuomia vähintään aluksen pituuden kolminkertainen määrä sekä pumppulaitteet ulos vuotaneen öljyn keräämiseksi, jos aluksen lastisäiliössä kuljetetaan pysyvää öljyä kotimaan liikenteessä. Sisävesialueella liikennöivässä öljysäiliöaluksessa tulee olla öljypuomia vähintään aluksen pituuden kolminkertainen määrä myös silloin, kun sen lastisäiliöissä kuljetetaan muuta öljyä kuin pysyvää öljyä.

8 §

Öljypäiväkirja

Suomalaisessa öljysäiliöaluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, sekä muussa suomalaisessa aluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400, on joko päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan pidettävä merenkulkuhallituksen vahvistaman kaavan mukaista öljypäiväkirjaa.

Asianomaisella viranomaisella ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa öljypäiväkirja ja pyynnöstä saada siitä päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin viranomainen tämän momentin säännösten nojalla ryhtyy, on suoritettava mahdollisimman nopeasti ja alusta viivyttelemättä.

Öljypäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

9 §

Kiinteät ja kelluvat alustat

Kiinteistä ja kelluvista alustoista, joita käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on soveltuvien osin voimassa, mitä 3 - 5 §:ssä ja 8 §:ssä säädetään aluksista, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400 ja jotka eivät ole öljysäiliöaluksia. Öljyn tai öljypitoisen seoksen päästäminen veteen on kuitenkin kielletty, milloin öljypitoisuus ilman laimennusta ylittää 15 miljoonasosaa.

10 §

Ilmoitusvelvollisuus havainnoista

Jos suomalaisen aluksen päällikkö Suomen sisäisillä kulkuvesillä tai muualla havaitsee vedessä öljyä niin suuren määrän, että sen takia sää- ja muut olosuhteet huomioon ottaen uhkaa öljyvahingon vaara, hänen on ilmoitettava havainnosta asianomaiselle Suomen viranomaiselle ja Suomen alueen ulkopuolella lähimmän rantavaltion viranomaiselle. Jos aluksen miehistöön tai päällystöön kuuluva tekee vastaavan havainnon, on hän velvollinen ilmoittamaan asiasta aluksen päällikölle.

Päällikön ei kuitenkaan tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, jos on ilmeistä, että viranomaiset jo ovat saaneet tapauksesta tiedon.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään koskee soveltuvien osin myös muita vahingollisia aineita kuin öljyä.

11 §

Ilmoitusvelvollisuus vahinkotapauksista

Kumottu A:lla 17.5.2000/435.

3 luku

Vaaralliset nestemäiset aineet

12 §

Luokitus

Vaarallisia nestemäisiä aineita ovat Marpol 73/78 -yleissopimuksen mukaisesti voimassa olevassa kemikaaliluettelossa olevat aineet jaettuina luokkiin A, B, C ja D.

Milloin kysymyksessä on sellaisen vaarallisen nestemäisen aineen kuljettaminen, jota ei ole luokiteltu 1 momentissa mainittuihin luokkiin, ratkaisee merenkulkuhallitus laivaajan hakemuksesta väliaikaisesti aineen luokituksen ympäristöministeriötä kuultuaan.

13 §

Aluksia koskevat rakenteelliset vaatimukset

Luokkien A, B tai C aineita kuljettavan suomalaisen kemikaalisäiliöaluksen tulee täyttää Marpol 73/78 -yleissopimuksessa kemikaalisäiliöalukselle asetetut vaatimukset.

14 §

Päästökielto

Vaarallisen nestemäisen aineen päästäminen veteen aluksesta on kielletty Marpol 73/78 -yleissopimuksessa määritellyin poikkeuksin.

15 §

Lastipäiväkirja

Aluksessa, joka kuljettaa luokkaan A, B, C tai D kuuluvaa vaarallista nestemäistä ainetta, on päällikön tai hänen valvontansa alaisena päällystöön kuuluvan henkilön pidettävä merenkulkuhallituksen vahvistaman kaavan mukaista lastipäiväkirjaa.

Asianomaisella viranomaisella ja aluksen ollessa ulkomaan satamassa asianomaisella ulkomaan viranomaisella on oikeus tarkastaa lastipäiväkirja ja saada siitä pyynnöstä päällikön oikeaksi todistama ote. Toimenpiteet, joihin viranomainen tämän momentin nojalla ryhtyy, on suoritettava niin nopeasti kuin mahdollista aiheuttamatta alukselle tarpeetonta viivytystä.

Lastipäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisestä merkinnästä lukien.

16 §

Käsikirja

Aluksella, joka kuljettaa vaarallisia nestemäisiä aineita irtolastina, tulee olla Marpol 73/78 -yleissopimuksen määräysten mukainen aluksen käyttöä, varusteita ja rakenteita koskeva käsikirja.

17 §

Lastin purkaminen ja säiliön pesun valvonta

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että vaarallinen nestemäinen aine puretaan, säiliöt ja putkistot puhdistetaan, pesuvesi tyhjennetään ja merkinnät lastipäiväkirjaan tehdään Marpol 73/78 -yleissopimuksen sekä tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti.

Satamissa, joissa lastataan tai puretaan luokkiin A, B, C tai D kuuluvia vaarallisia nestemäisiä aineita, tulee olla merenkulkuhallituksen valtuuttamia tarkastajia, joiden tehtävänä on tarkastaa, että eri luokkiin kuuluvien lastien lastaus ja purkaus, alusten säiliöiden ja putkistojen pesu, merkinnät lastipäiväkirjaan ja muut näihin verrattavat toimenpiteet suoritetaan tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisesti.

Aluksen asiamiehen tulee tiedottaa merenkululaitoksen piirihallinnolle satamassa tapahtuvasta luokkiin A, B tai C kuuluvan vaarallisen nestemäisen aineen purkamisesta. Ilmoitus tulee tehdä hyvissä ajoin, mikäli mahdollista vähintään 48 tuntia ennen aiottua purkamista.

17 a § (17.5.2000/435)

Aluksen valmiussuunnitelma kemikaalivahingon varalta

Suomalaisella kemikaalisäiliöaluksella, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, tulee olla merenkululaitoksen määräysten mukainen valmiussuunnitelma kemikaalivahingon varalta.

4 luku

Käymäläjätevesi

18 § (17.5.2000/435)

Käymäläjäteveden päästäminen veteen aluksista

Käymäläjäteveden päästäminen veteen Suomen vesialueella ja suomalaisesta aluksesta myös muualla Itämeren alueella on kielletty seuraavin poikkeuksin:

1) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää suomalaisen aluksen osalta laivavarusteista annetun asetuksen (925/1998) ja muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen osalta laivavarusteista annetun neuvoston direktiivin 96/98/EY mukaisesti hyväksytyn sekä muun vieraan valtion lipun alla purjehtivan aluksen osalta aluksen lippuvaltion hallinnon hyväksymän käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta;

2) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää vähintään 4 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta sellaisen merenkululaitoksen hyväksymän tai ulkomaisen aluksen osalta sen lippuvaltion hallinnon hyväksymän laitteiston kautta, joka hienontaa ja desinfioi käymäläjäteveden; sekä

3) käymäläjätevettä, jota ei ole käsitelty, saa päästää yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta siten, että varastoitua käymäläjätevettä ei päästetä veteen kerralla, vaan kohtuullisella nopeudella aluksen nopeuden ollessa vähintään 4 solmua.

19 §

Poikkeukset käymäläjäteveden päästökiellosta Suomen vesialueella

Kumottu A:lla 17.5.2000/435.

20 §

Normilaippa

Aluksessa, joka tyhjentää käymäläjätevettä vastaanottolaitteistoon, tulee olla tyhjennysputkessa merenkulkuhallituksen määrittelemä laippa tai liitin.

5 luku

Kiinteät jätteet

21 §

Kiinteän jätteen poistaminen veteen

Kiinteän jätteen poistaminen veteen suomalaiselta alukselta tai kiinteältä ja kelluvalta alustalta, jota käytetään merenpohjan kivennäisvarojen tutkimisessa, hyväksikäytössä ja niihin liittyvässä rannikon ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, on kielletty.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan alukselta päästää veteen ruoantähteitä niin etäällä lähimmästä maasta kuin mahdollista, kuitenkin vähintään 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta.

Kiinteältä tai kelluvalta alustalta ja niistä enintään 500 metrin etäisyydellä olevilta aluksilta voidaan päästää veteen ruoantähteitä vain, jos tämä tapahtuu yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta ja ruoantähteet on hienonnettu merenkulkuhallituksen määräämällä tavalla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, saadaan Marpol 73/78 -yleissopimuksen liitteessä V mainittujen erityisalueiden ulkopuolella aluksesta päästää veteen kiinteitä jätteitä mainitun liitteen määräysten mukaisesti.

21 a § (17.5.2000/435)

Jätepäiväkirja

Suomalaisessa ulkomaanliikenteessä olevassa aluksessa, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400 tai joka saa kuljettaa vähintään 15 henkilöä, on joko päällikön tai hänen valvontansa alaisena muun päällystöön kuuluvan pidettävä merenkululaitoksen vahvistaman kaavan mukaista jätepäiväkirjaa.

Jätepäiväkirja on pidettävä paikassa, jossa se on helposti saatavissa tarkastusta varten, ja sitä on säilytettävä kolme vuotta viimeisen merkinnän tekemisestä.

6 luku

Erinäiset säännökset

22 §

Vahingollisten aineiden seokset

Jos sellaisia vahingollisia aineita, joilla on eri päästömääräykset, sekoitetaan keskenään, tulee noudattaa ankarimpia päästömääräyksiä.

23 §

Katsastukset ja todistuskirjat

Alusjätelain sekä tämän asetuksen ja sen nojalla annettavien määräysten vaatimista alusten katsastuksista ja todistuskirjoista säädetään erikseen.

24 §

Palkkiot ja maksut

Tässä asetuksessa tarkoitetuista tarkastus- ja valvontatoimenpiteistä suoritettavista palkkioista ja maksuista säädetään erikseen.

25 §

Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Kumottu A:lla 17.5.2000/435.

26 §

Poikkeukset

Merenkulkuhallitus voi kuultuaan päästökieltojen ja rajoituksien noudattamisesta koskevien poikkeusten osalta vesi- ja ympäristöhallitusta, yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksia tämän asetuksen säännöksistä, milloin niiden noudattaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kohtuuttomia kustannuksia ja olisi vähäiseen vahingon vaaraan nähden aiheetonta.

26 a § (17.5.2000/435)

Etelämantereen suojelu

Aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä Etelämanneralueella (60. eteläisen leveyspiirin eteläpuolisella alueella) säädetään Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa (28/1998) ja asetuksessa (122/1998).

26 b § (17.5.2000/435)

Ilmoitusvelvollisuus vahinkotapauksista

Jos aluksesta aiheutuu tämän asetuksen säännösten vastainen vahingollisen aineen päästö veteen tai alusjätelain 11 §:n mukainen tilanne, on aluksen päällikkö velvollinen ilman viivytystä ilmoittamaan asianomaiselle Suomen viranomaiselle asioista, jotka koskevat alusta, sen tilaa, sijaintia, lastia ja tapahtuman laatua.

Vähintään 15 metriä pitkän aluksen päällikkö on velvollinen ilmoittamaan asianomaiselle Suomen viranomaiselle 1 momentissa luetelluista asioista myös tilanteissa, joissa päästöä ei ole tapahtunut, mutta päästön mahdollisuus on olemassa, kuten tapauksissa, joissa alus on vaurioitunut, aluksen lasti on siirtynyt tai aluksen koneisto tai varusteet ovat vioittuneet tavalla, joka heikentää navigoinnin turvallisuutta.

Suomen vesialueen ulkopuolella vastaava ilmoitus on tehtävä lähimmän rantavaltion viranomaiselle Marpol 73/78 -yleissopimuksen I pöytäkirjassa määrätyllä tavalla.

Milloin aluksen päällikkö on estynyt antamasta edellä tarkoitettua ilmoitusta, on aluksen omistajan, rahtaaajan, käyttäjän tai liikennöitsijän tai heidän asiamiehensä otettava vastatakseen aluksen päällikölle kuuluvasta ilmoitusvelvollisuudesta.

26 c § (17.5.2000/435)

Alusjätteiden jättöpakko

Suomalaisen aluksen, joka saapuu Itämeren alueella olevaan satamaan, ja ulkomaisen aluksen, joka saapuu Suomen alueella olevaan satamaan, on ennen kuin alus lähtee satamasta jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki aluksesta peräisin olevat jätteensä ja lastijätteensä, joita ei Marpol 73/78 -yleissopimuksen tai Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (SopS 2/2000) mukaan saa päästää Itämeren alueella mereen.

Aluksen jäteastioissa tai -säiliöissä olevia vähäisiä jätemääriä ei kuitenkaan tarvitse jättää jätteiden vastaanottolaitteisiin.

Alus voi olla jättämättä jätteitä 1 momentissa säädetyllä tavalla, jos tästä aiheutuisi aluksesta riippumattomasta syystä alukselle tarpeetonta viivytystä edellyttäen, että aluksella on riittävät erilliset varastotilat kaikelle alukselle kertyneelle ja aiotun matkan aikana kertyvälle aluksesta peräisin olevalle jätteelle.

Merenkululaitos myöntää aluksesta peräisin olevien jätteiden ja lastijätteiden jättöpakkoa koskevia poikkeuksia aluksille, jotka ovat säännöllisessä liikenteessä ja joilla on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoalan yrityksen tai sataman kanssa.

26 d § (17.5.2000/435)
Alusjätteistä ilmoittaminen

Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen on annettava tulosatamaan aluksesta peräisin olevia jätteitä ja lastijätteitä koskeva ilmoitus merenkululaitoksen vahvistaman kaavan mukaisesti. Ilmoitus on annettava vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista tai välittömästi edellisestä satamasta lähdettäessä, jos matka-aika on alle 24 tuntia. Jos aluksen lopullinen tulosatama selviää alle 24 tuntia ennen tähän satamaan saapumista, on ilmoitus annettava välittömästi lopullisen tulosataman selvittyä.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee kaikkia kemikaalisäiliöaluksia, öljysäiliöaluksia, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 150, sekä muita aluksia, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 400.

Merenkululaitos myöntää aluksesta peräisin olevien jätteiden ja lastijätteiden ilmoitusvelvollisuutta koskevia poikkeuksia aluksille, jotka ovat säännöllisessä liikenteessä ja joilla on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoalan yrityksen tai sataman kanssa.

7 luku

Voimaantulo

27 §
Voimaantulosäännös

Tämä asetus tulee voimaan 6 päivänä heinäkuuta 1993.

Tällä asetuksella kumotaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä syyskuuta 1983 annettu asetus (746/83) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Aluksiin, jotka olivat liikenteessä 4 päivänä huhtikuuta 1993, sovelletaan tämän asetuksen 6 §:ää 4 päivästä huhtikuuta 1995.

Asetuksen 17.5.2000/435 voimaantulosäännös kuuluu:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000.

Tämän asetuksen 17 a §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2003.

Tämän asetuksen 18 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2005 pykälässä tarkoitettuihin, ennen 1 päivää tammikuuta 2000 rakennettuihin aluksiin, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on vähemmän kuin 200 tai joiden bruttovetoisuutta ei ole mitattu sekä jotka saavat kuljettaa enintään 10 henkilöä.

Merenkululaitoksen ennen laivavarusteista annetun asetuksen voimaantuloa myöntämät 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja laitteita koskevat tyyppihyväksynät ovat voimassa, kunnes näin hyväksytyt laitteet poistetaan käytöstä.
